

NEÚČINNOST DORUČENÍ V CIVILNÍM SOUDNÍM ŘÍZENÍ

INGRID KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ

Masaryk University, Faculty of Law, Czech Republic

Abstract in original language

Od 1.7.2009 je účinnou novelizace z.č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu z.č. 7/2009 Sb., která společně se z.č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů změnila právní úpravu doručování. Jde o zcela zásadní změnu koncepce doručování v civilním soudním řízení. Nově je zaváděn v ust. § 50d o.s.ř. – institut určení neúčinnosti doručení. Příspěvek se zabývá tím, zda je možno dospět závěru, že doručení je neúčinné, jen postupem dle ust. § 50d o.s.ř., nebo můžeme dospět k tomuto závěru v řízení sporném, resp. nikoli v řízeních dle ust. § 120 odst. 2 o.s.ř. i jinak. Příspěvek se pokouší nabídnout odpověď na tuto otázku a upozornit i na ústavněprávní rozměr naznačeného problému.

Key words in original language

Doručení, neúčinnost doručení, fikce doručení.

Abstract

The amendment of Civil Procedure Code (Act no 99/1963 Coll.), Act no 7/2009 Coll., which entered into force on the 1st of July 2009, brought together with the Act no 300/2008 Coll. on electronic operations and authorised documents conversion important change of the legal regulation of service of documents in civil proceedings. The change can be even judged as conceptual. The amendment introduced new institute of ineffective service, regulated in article 50d of CPC. The article deals with question whether it is possible to declare the service ineffective only upon the procedure regulated in article 50d CPC or whether we can reach the same conclusion also within the contentious procedure (not in non-contentious procedures) by other means. The article tries to answer the question and draws attention to constitutional aspects of the problem as well.

Key words

Service, ineffective service, fiction of service.

Od 1.7.2009 je účinnou novelizace z.č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“) provedená z.č. 7/2009 Sb., která společně se z.č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů změnila právní úpravu doručování. Jde (opět) o zcela zásadní změnu koncepce doručování v civilním soudním řízení. Nově je mimo jiné zaváděn

v ust. § 50d o.s.ř. – institut určení neúčinnosti doručení. Do 30.6.2009 k závěru o neúčinnosti doručení soud dospíval výlučně z úřední povinnosti po zjištění, zda nastaly účinky doručení po splnění zákonem stanoveném postupu doručení, či nikoli. Právní úpravě byla vytýkána přílišná kazuističnost a její důsledek – přílišná byrokratizace civilního soudního řízení. Přílišným důrazem na postup při doručování byla potlačena péče o spravedlnost jako jednu z hlavních hodnot práva.¹

Zákonodárce rozlišuje mezi určením neúčinnosti doručení v řízeních uvedených v ust. § 120 odst. 2 o.s.ř. a v řízeních ostatních. Pro řízení uvedená v ust. § 120 odst. 2 o.s.ř. platí, že o neúčinnosti doručení soud nadále rozhoduje i bez návrhu. V řízeních v tomto ustanovení neuvedených, však má dle ust. § 50d odst. 1 o.s.ř. soud rozhodovat o neúčinnosti doručení na návrh.² Návrh na určení neúčinnosti doručení lze podat ve vztahu k doručení kterékoli soudní písemností, nikoli pouze ve vztahu k meritorním rozhodnutím, případně rozhodnutím, kterými se rozhoduje o okruhu účastníků řízení, či o předmětu řízení. Lze se tedy domáhat i určení neúčinnosti doručení předvolání k jednání. Postup rozhodování o neúčinnosti doručení se má uplatnit pro všechny způsoby doručování dle ust. § 45 o.s.ř.³ Platí přitom jak pro doručení, kdy adresát písemnosti zásilku skutečně převzal, tak i pro doručení písemností formou tzv. náhradního doručení.

Návrh na určení neúčinnosti doručení může podat zásadně jen účastník řízení, a to jak ve vztahu k zásilce doručované účastníku, tak i ve vztahu k zásilce doručované zástupci účastníka. Návrh má vedle obecných náležitostí obsahovat tvrzení o tom, kterého dne se účastník (právní zástupce účastníka řízení) s doručovanou písemností seznámil, nebo mohl seznámit, dále tvrzení o tom, že je zachována patnáctidenní lhůta k podání návrhu a vymezení důvodů, pro které se účastník s doručovanou písemností nemohl seznámit. Návrh musí obsahovat označení důkazů, jimiž má být včasnost a důvodnost návrhu prokázána. O návrhu na určení neúčinnosti doručení soud rozhoduje usnesením podle ust. § 167 odst. 1 věta první o.s.ř. Proti usnesení, kterým návrhu bylo vyhověno, odvolání podle ust. § 202 odst. 2 pís. m) o.s.ř. přípustné není. Proti usnesení, kterým návrh byl zamítnut, odvolání přípustné je. Ovlivňuje tento nový procesní institut

---

¹ Winterová, A: Doručování soudních písemností jako jeden z problémů spravedlnosti. Právní zpravodaj, C. H. Beck,1/2005. str. 3

² Výjimku z tohoto pravidla představuje ust. § 47 odst. 3 o.s.ř. Jestliže se písemnost zasláná na jinou elektronickou adresu dle ust. § 46 odst. 2 o.s.ř. vrátila soudu jako nedoručitelná nebo jestliže adresát do 3 dnů od odeslání písemnosti nepotvrdil soudu její přijetí datovou zprávou, je doručení ex lege neúčinné.

³ Dále se v textu příspěvku užívá termínu „zásilka“ či „písemnost“ pro soudní písemnosti doručované v listinné podobě i elektronické podobě.

postavení účastníků řízení, má své místo v rámci civilního procesu? Právní úprava sama vyvolává řadu otázek. Zde jsou některé z nich:

1. Návrh na určení neúčinnosti doručení musí obsahovat tvrzení o tom, že se účastník s písemností seznámil, nebo mohl seznámit.

Zákonodárce směřuje dvě situace. Účastník řízení se reálně seznamuje s obsahem písemnosti tím, že již má k dispozici obsah zásilky. Situace, kdy se s doručovanou písemností mohl seznámit, představuje stav, kdy ví o tom, že existuje nějaká písemnost, například ví, že jde o doručování meritorního rozhodnutí ve věci, ale ještě nezná jeho obsah, text listiny – rozhodnutí nemá k dispozici, tedy se s ní neseznámil. Oba důvody jsou zákonodárcem postaveny na roveň. Je zřejmé, že vždy, když se účastník řízení s písemností seznámí, předchází tomuto okamžiku „dozvědění se o obsahu písemnosti“, tedy situace, kdy se o písemnosti jako takové mohl dozvědět, kdy získává informaci, že existuje nějaká písemnost, která je mu doručovaná, a teprve následným pátráním se může s písemností seznámit.

Jak tedy postupovat v případě, že návrh je podáván z důvodu, že se účastník řízení seznámil s doručovanou písemností, ale již z tvrzení obsažených v návrhu se podává, že se reálně mohl při obvyklém a běžném chodu věci seznámit s touto písemností dříve? Tedy v případě návrhu podávaného z prvního důvodu jde o návrh včasný, při bližším zjištění okolností doručení jde však vzhledem ke druhému důvodu o návrh podaný po zákonodárcem stanovené lhůtě? Je v takovém případě rozhodující soud vázán důvodem, dle kterého se účastník řízení dovolává neúčinnosti doručení?

Občanský soudní řád jako procesně právní předpis by měl jednoznačným způsobem stanovit postup soudu a účastníků řízení v průběhu řízení. Zvolená formulace je matoucí a nejasná. Zřejmě by měl být přijat výklad pro účastníka příznivější, tedy počítat lhůtu 15 dnů od okamžiku, kdy se účastník řízení s doručované písemnosti při konkurenci obou důvodů seznámil. Opačný závěr by zřejmě byl porušením práva na spravedlivý proces, které je garantováno čl. 36 odst. Listiny základních práv a svobod.

2. Zákonodárce stanoví lhůtu 15 dnů pro podání návrhu na určení neúčinnosti doručení.

Jde o lhůtu subjektivní, její počátek je vázán na okamžik, kdy se účastník řízení dozví o doručované písemnosti, nebo se o doručované písemnosti mohl dozvědět. Výjimky stanoví § 50d odst. 3 o.s.ř. Návrh na určení neúčinnosti doručení nelze podat poté, co již nabyl právní moci rozsudek, kterým bylo vysloveno, že se manželství rozvádí, že je neplatné nebo že zde není, a rozsudek, kterým bylo vysloveno zrušení, neplatnost nebo neexistence registrovaného partnerství. Pouze pro tato řízení je stanovena i objektivní lhůta, která končí právní mocí citovaných rozhodnutí. Stanovení lhůty pro podání návrhu pouze jako subjektivní má zcela zásadní důsledky. Absence kumulativní limitace i lhůtou objektivní má za následek zásah do

právní jistoty účastníků řízení. Zákonodárce žádným způsobem vyjma řízení uvedených v ust. § 50d odst. 3 o.s.ř. neomezuje dobu, po kterou lze návrh podat, lze jej tedy podat nejen v průběhu řízení, ale i několik let po skončení řízení, poté, co došlo k vyznačení doložky právní moci na rozhodnutí. Zřejmě lze očekávat, že k podávání těchto návrhů bude docházet v návaznosti na probíhající vykonávací, či exekuční řízení.

Chybějící omezení lhůty pro podání návrhu na určení neúčinnosti doručení objektivní lhůtou je nekoncepční. Omezení objektivní lhůtou zákonodárce zakládá pro mimořádné opravné prostředky. Pokud nahlédneme do ostatních procesních předpisů, zjistíme, že dle § 48 z.č. 280/2009 Sb., daňového řádu, je možno návrh na určení neúčinnosti doručení možno podat nejpozději do 6 měsíců od doručení. V případě správního řízení je přípustné se za podmínek uvedených v ust. § 41 z.č. 500/2004 Sb., správního řádu dovolat se dle ust. § 24 odst. 2 z.č. 500/2004 Sb. určení neplatnosti doručení. Ustanovením § 41 odst. 2 z.č. 500/2004 Sb. je omezena doba, po kterou se lze domáhat tohoto určení objektivní lhůtou 1 roku od okamžiku, kdy mohl být účastníkem řízení úkon učiněn.

Obdobné omezení by bylo vhodné i pro civilní soudní řízení. Výrazně by byl posílen prvek právní jistoty v civilním soudním řízení. Absence omezující objektivní lhůty má i další dopad pro řízení. V mezidobí mohou nastat situace, kdy např. po pravomocném skončení původního řízení před podáním návrhu na určení neúčinnosti doručení, ztratí některý z účastníků procesní subjektivitu, tedy zemře fyzická osoba, zanikne právnická osoba. Obdobě může dojít ke ztrátě procesní způsobilost, mohou nastat i okolnosti jinak zakládající v civilním soudním řízení singulární sukcesí dle ust. § 107a o.s.ř. Na tyto všechny otázky, zákonodárce neodpovídá.

3. Návrh na určení neúčinnosti doručení může být podán pouze z omluvitelných důvodů.

Dle ust. § 50d odst. 4 o.s.ř. tímto důvodem není skutečnost, že se adresát trvale nezdržuje na adrese pro doručování určené dle ust. § 46 - § 46b o.s.ř. Důvody, které případně vedou adresáta písemnosti k tomu, že se trvale nezdržuje na této adrese, rozhodné nejsou. Je možné ve všech těchto případech zcela vyloučit určení neúčinnosti doručení? Zřejmě nikoli. Mohou nastat situace, kdy se adresát písemnosti nezdržuje trvale na adrese pro doručení a důvody pro to jsou objektivní povahy.⁴ Rovněž výklad termínu „trvale“ je poněkud problematický. Trvalost je vázána na úmysl adresáta se

---

⁴ Lze si představit případ starší fyzické osoby, kterou v důsledku nepříznivého zdravotního stavu umístí v léčebně dlouhodobě nemocných, případně na geriatrickém oddělení, následně dojde k výraznému zhoršení zdravotního stavu. Tyto případy nastávají poměrně často v případě starších účastníků řízení.

zde zdržovat trvale na určitém místě.⁵ Tato kategorie však nemůže být výlučně subjektivního charakteru, měla by být objektivizována pro třetí subjekty, tedy i pro soud. Využitelné jsou zřejmě pro tyto účely judikatorní závěry přijaté při výkladu ust. § 706 o.z.⁶ Na druhou stranu však nelze na trvalost usuzovat pouze z dlouhodobosti určitého stavu.

Termín „omluvitelný důvod“ lze vyložit tak, že účastník řízení pro překážku objektivní povahy nezávisající na jeho vůli neměl možnost se s písemností seznámit. Může jít o situace, kdy je hospitalizován, přičemž jde o hospitalizaci neplánovou, akutní, nebo dojde k pochybení při doručování na straně doručujícího orgánu, který poruší postup pro doručování, nejčastěji tím, že do schránky adresáta nevhodí písemnost, případně oznámení o uložení písemnosti, pokud odesílající soud vyloučí vhození písemnosti do schránky. Mohou však reálně nastat tzv. omluvitelné důvody, když po vrácení písemnosti jako nedoručené, je zásilka a její obsah vyvěšen podle ust. § 50l odst. 2 o.s.ř. na úřední desce soudu po dobu třiceti dnů? Musí tzv. omluvitelný důvod trvat po celou tuto dobu?

Odpověď na tuto otázku zřejmě poskytne až rozhodovací praxe soudů. Vrchní soud v Praze rozhodoval o odvolání proti usnesení soudu prvního stupně, kterým byl zamítnut návrh na určení neúčinnosti doručení zásilky v rámci insolvenčního řízení.⁷ Rozhodující soud se však vůbec nezabýval

---

⁵ Rozhodnutí NS ČR sp.zn. 30 Cdo 444/2004 ze dne 2.6.2005, dle kterého typicky jde o situaci, kdy fyzická osoba pravidelně po určité období roku či jiného časového vymezení bydlí na různých místech a všem je vlastní, že tato osoba zde bydlí trvale.

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp.zn. 3Cdo 76/93 ze dne 28.2.1994 vykládá termín „trvalost“ v rámci termínu „trvale zdržoval“ pro účely restitučních předpisů. Vyložil jej tak, že fyzická osoba se zdržuje zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání a v němž se zdržuje s úmyslem zdržovat se zde trvale.

⁶ Rozhodnutí NS ČR sp.zn. 26 Cdo 1324/2008 ze dne 9.4.2009, dle kterého soužití se považuje za trvalé, jestliže tu jsou objektivně zjistitelné okolnosti svědčící o souhlasném úmyslu nájemce bytu a osoby s ním v jeho bytě žijící, žít v trvalém životním společenství.

⁷ Rozhodnutí VS Praha 1 VSPH 807/2009-B-31 dne 29.1.2010 Navrhovatelka se domáhala návrhem na určení neúčinnosti doručení zásilky soudu ze dne 7.10.2009 z důvodu, že v období od 12.10.2009 do 8.11.2009 byla na léčebném lázeňském pobytu, je osobou vysokého věku, nedovede využívat elektronické způsoby doručování či zjišťovat informace z internetu, při podání návrhu na povolení oddlužení nepočítala s tím, že insolvenční soud bude ve věci postupovat tak rychle a že rozhodne o jejím návrhu dříve, než se vrátí z lázeňského pobytu, soud prvního stupně návrh zamítl s tím, že se s předmětným usnesením seznámí poprvé již dne 9.10.2009 před nástupem na lázeňskou léčbu. V odvolání pak navrhovatelka namítala, že v době doručování od 7.10.2009 do 9.10.2009 se již nezdržovala v místě svého bydliště, ale u své dcery, že pověřila svoji sousedku, aby jí ze schránky vyzvedávala poštu, že tato sousedka ve schránce navrhovatelky žádnou písemnost od soudu ani oznámení o uložení zásilky nenalezla. Odvolací soud dospěl k závěru, že vzhledem k dalším skutečnostem, jako je průběh doručování této soudní zásilky a jiných soudních zásilek v rámci řízení a za nastalých pochybností o řádném postupu doručujícího orgánu nelze mít k tíži navrhovatelky doručení usnesení ze dne 7.10.2009 její osobě za prokázané. Nelze mít za prokázané, že výzva k vyzvednutí dané písemnosti byla řádně zanechána. Proto není možno pokládat tuto nevyzvednutou písemnost dle § 49 odst. 4 o.s.ř. desátým

tvrzeními odvolatelky z pohledu naplněnosti omluvitelného důvodu ve smyslu ust. § 50d o.s.ř.

4. Pokud soud návrhu na určení neúčinnosti doručení vyhoví, je dnem doručení předmětné písemnosti dle ust. § 50d odst. 5 o.s.ř až den právní moci takového rozhodnutí.

Jaký význam má toto ustanovení? Konstruuje zcela uměle okamžik doručení písemnosti, ač adresát písemnosti sám určuje den, kdy se s písemností seznámil již v podaném návrhu. Důvodem může být snaha zajistit objektivizaci počátku případné lhůty pro podání opravného prostředku, či jiného prostředku nápravy vadných rozhodnutí.

5. Jak má soud postupovat při vydání rozhodnutí o neúčinnosti doručení?

O návrhu účastníka řízení na určení neúčinnosti doručení nelze rozhodnout bez toho, aby o tomto rozhodování, nebyli informováni ostatní účastníci řízení. Opačný výklad by byl v rozporu se zásadou rovnosti. Zcela nepochybně tak mají ostatní účastníci řízení právo být přítomni prováděnému dokazování a vyjadřovat se k němu. Soud by v případě, že provádí dokazování k prokázání omluvitelných důvodů, měl přistoupit k nařízení jiného soudního roku, při kterém takové dokazování provede, může jít nejen o provedení listinných důkazů, ale i výslechu svědků, když doručení písemnosti lze prokázat namísto průkazu doručení jiným vhodným způsobem dle ust. § 50f odst. 5 o.s.ř. Již za účinnosti předchozí právní úpravy ÚS ČR dospěl k závěru, že účastníkovi řízení musí být dán prostor pro uplatnění jeho námitek a vyjádření.⁸

Takovýto postup nevyvolává problémy, je-li návrh na určení neúčinnosti doručení podán v průběhu řízení. Ovšem vyvolává řadu otázek, pokud je návrh na určení neúčinnosti doručení podán poté, co řízení bylo skončeno (návrh na určení neúčinnosti doručení meritorního rozhodnutí byl podán nedůvodně). Pravomocným skončením řízení zaniká procesněprávní vztah mezi účastníky řízení, zanikají též plné moci udělené účastníky řízení jejich

---

dnem po jejím uložení za doručenu. Za této situace ovšem nepřichází v úvahu rozhodnutí podle § 50d o.s.ř. o neúčinnosti doručení. Jeho podstatou je totiž dodatečná revize účinků doručení písemnosti vůči účastníku řízení (jeho zástupci) pro případ, že doručení bylo řádné, nicméně byl shledán omluvitelný důvod, pro který se adresát nemohl s písemností seznámit. Jelikož odvolací soud neshledal doručení usnesení ze dne 7.10.2009 řádným, nemohl dospět k jinému závěru, než že k podání jejího návrhu na vyslovení neúčinnosti tohoto doručení dle § 50d o.s.ř. nebylo vůbec důvodu a rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým zamítl návrh na určení neúčinnosti doručení, jako věcně správný potvrdil, byť z odlišných důvodů. Současně rozhodující o podaném opravném prostředku posoudil podané odvolání jako důvodné a rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým rozhodl o způsobu řešení úpadku navrhovatelky zrušil, když nebyly splněny podmínky pro jeho vydání.

⁸ Nález ÚS ČR II. ÚS 323/07 ze dne 2.12.2008

zástupcům. Lze tedy za této situace vůbec jiný soudní rok v souladu s občanským soudním řádem konat ?

6. Zásadní otázkou je ale otázka, zda o neúčinnosti doručení má soud v tzv. sporném řízení rozhodovat zásadně jen na návrh a má vycházet z toho, že k doručení došlo při soudem provedeném doručení zásilkou? Nebo je možno dospět i v řízeních neuvedených v ust. § 120 odst. 2 o.s.ř., k závěru, že doručení je neúčinné, i jiným postupem než postupem podle ust. § 50d o.s.ř., zejména pak u náhradního doručení, kdy soud vychází z tzv. fikce doručení?

Nelze souhlasit s tím, aby o neúčinnosti doručení, zejména pak o tom, že nenastaly účinky náhradního doručení, bylo možno rozhodovat pouze k návrhu účastníka řízení. Takový výklad je zcela v rozporu s tím, jakým způsobem je konstruována koncepce tzv. náhradního doručení (tzv. fikce doručení). Nelze říci, že každé, tedy i zjevně vadné doručení, o kterém soud sám bez dalšího může uzavřít, že jde o vadné doručení, je řádné doručení, pokud se účastník řízení určení neúčinnosti doručení písemnosti nedovolá. Opačný výklad by výrazně vybočoval z ústavně konformního výkladu procesní normy a byl by v každém konkrétním případě porušením práva na spravedlivý proces garantovaným čl. 36 odst. 1. Listiny základních práv a svobod a čl. 6 Evropské úmluvy. Soud by postupoval i v rozporu s čl. 90 věta první Ústavy ČR, sám by vytvářel a udržoval protiprávní stav.

Nejvyšší správní soud zcela správně interpretoval ust. § 50d o.s.ř tak, že jde o nástroj ke zmírnění nové právní úpravy doručování písemností náhradním způsobem, jde o nově založenou možnost prohlásit doručení soudní písemnosti za neúčinné při splnění zákonem stanovených podmínek.⁹ V jiném řízení též soud rozhodoval o podaném opravném prostředku zasílané poštou právnické osobě, která má zřízenou datovou schránku.¹⁰ Návrh zamítl po zjištění učiněném ze soudního spisu, že při doručování zásilkou bylo zjištěno, že datová schránka adresáta nebyla nalezena, proto bylo doručováno prostřednictvím pošty na adresu sídla právnické osoby, zásilka byla uložena a v úložní době nebyla doručena. Nastala tedy fikce doručení. Následně dospěl k závěru, že tyto námitky nejsou důvodné, neboť nebyly uvedeny žádné konkrétní skutečnosti dle § 50d o.s.ř., jež by účinnost doručení napadeného usnesení zpochybnily. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR k této problematice doposud nejsou k dispozici. Domnívám se, že nelze ale očekávat odklon od dosavadní interpretace toho, zda nastalo tzv. náhradní doručení, či nikoli.

Soud pouze v případě, že byly splněny všechny zákonem stanovené podmínky, může dospět k závěru, že nastala fikce doručení. Pouze takovýto

---

⁹ Rozhodnutí NSS ČR sp.zn. 1As 7/2010 ze dne 18.3.2010

¹⁰ Rozhodnutí NSS ČR sp.zn. 1As 24/2010 ze dne 10.5.2010

výklad je ústavně konformní. V nálezu ÚS ČR sp. zn. IV.ÚS 687/06 ze dne 14.8.2007 ÚS ČR dovodil, že při každém závěru o tom, že nastalo náhradní doručení, soud musí objektivizovat adresu žalovaného, jde-li o adresu trvalého pobytu, je tímto způsobem pořízení výpisu z centrální evidence obyvatel. Zřejmě tedy při každém doručení soudní písemnosti fyzické osobě je na místě zajistit výpis z centrální evidence obyvatel, z níž lze zjistit adresu pro doručování.¹¹ V rozhodnutí NS ČR sp.zn. 30 Cdo 1341/2007 ze dne 8.4.2009 soud dovodil, že pokud bylo doručováno na adresu sídla právnické osoby formou náhradního doručení, jde o doručení řádné.¹²

Omluvitelnými důvody budou důvody objektivní povahy, životní okolnosti vznikající nezávisle na vůli fyzické osoby. V případě fyzické osoby může být tímto důvodem její hospitalizace. Ve vztahu k hospitalizaci adresáta NS ČR v usnesení sp. zn. 20 Cdo 1876/2007 ze dne 28.4.2009 soud dospěl k závěru, že náhradní doručení je podle dřívější právní úpravy vyloučeno v případech, kdy se adresát pod dobu úložní doby v místě doručování nezdržoval, a to i z důvodu přechodného, několikadenního pobytu mimo bydliště, např. dovolené. Oproti tomu Nejvyšší správní soud ČR v rozhodnutí sp. zn. Azs 13/2008 ze dne 16.4.2008 dospěl k závěru, že nebylo nutné, aby se adresát zdržoval v místě doručení po celou úložní dobu, plně postačilo, že se v místě doručení zdržoval jediný den.¹³ Dále jde o pochybení doručujícího orgánu při doručování, např. nezanechání výzvy, zkrácení úložní doby, jakož i námitky, že v zásilce vhozené do schránky nebyla vložena označená písemnost. U právnické osoby lze jen stěží alespoň příkladmo takový důvod uvést. Přesto v nálezu ÚS ČR sp. zn. IV.ÚS 535/05 ze dne 6.2.2008, ve kterém dospěl k závěru, že nejde o účinné doručení, pokud pověřený zaměstnanec podatelny právnické osoby zásilku, kterou převzal za tohoto účastníka, ji nepředal statutárnímu orgánu a současně jde o jednání naplňující formální znaky trestného činu, nikoli o prostou nedbalost.¹⁴

Nabízí se tedy ještě otázka v tomto příspěvku poslední, zda je ust. § 50d o.s.ř. potřebnou, nutnou a nezbytnou součástí procesního kodexu. Odpověď nepřímou vyplývá ze závěrů již citovaného rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 1 VSPH 807/2009-B-31 dne 29.1.2010. Právní úprava je zcela nadbytečná, nekonzistentní s ostatními ustanoveními občanského soudního řádu. Otázku, zda nastalo doručení té které písemnosti v rámci civilního soudního řízení je soud povinen řešit z úřední povinnosti, nikoli výlučně na návrh v řadě situací.

---

¹¹ nálezu ÚS ČR sp.zn. IV.ÚS 687/06 ze dne 14.8.2007

¹² rozhodnutí NS ČR sp.zn. 30 Cdo 1341/2007 ze dne 8.4.2009

¹³ usnesení NS ČR sp.zn. 20 Cdo 1876/2007 ze dne 28.4.2009, rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR sp.zn. Azs 13/2008 ze dne 16.4.2008

¹⁴ Nálezu ÚS ČR sp. zn. IV.ÚS 535/05 ze dne 6.2.2008

Pokud jde o doručení písemnosti obsahující žalobu či předvolání ve věci, jde o jinou vadu řízení ve smyslu odvolacího důvodu dle ust. § 205 odst. 2 pís. c) o.s.ř. Jde-li o doručení meritorního rozhodnutí pak účinnosti doručení se jako otázkou předběžnou zabývá soud při posouzení včasnosti podávaného opravného prostředku, např. dle ust. § 204 o.s.ř. v případě odvolání, dle ust. § 240 odst. 1 o.s.ř. v případě dovolání, či jiného prostředku nápravy vadných rozhodnutí např. včasnost podání odporu ve lhůtě dle ust. § 172 odst. 1 o.s.ř. Doručením rozhodnutí se zabývá v rámci zkoumání toho, zda je rozhodnutí formálně vykonatelné nejen při nařízení výkonu rozhodnutí, ale i v kterékoli fázi vykonávacího, příp. exekučního řízení.¹⁵

Koncepce určení neúčinnosti doručení zvolená zákonodárcem v ust. § 50d o.s.ř. výrazným způsobem vybočuje z rámce civilního soudního řízení, není jeho organickou součástí. Oporu pro existenci tohoto ustanovení nenalzáme ani v zásadách civilního soudního řízení. Obdobné ustanovení nenalezneme ani v civilních procesních předpisech jiných států. Příkladem může být zmíněna právní úprava slovenská, německá, rakouská či anglická. Jde o důsledek toho, že doposud nebyla vypracována ucelená koncepce nové civilněprocesní úpravy, která stále citelněji v českém právním řádu chybí.

Literature:

- Šínová, R., Bartoníčková, K., Křiváčková, J., Kovářová Kochová, I.: Doručování v civilním soudním řízení, Praha, Leges, 2009, 144s., ISBN: 978-80-87212-20-2.
- Dávid, R: Elektronizace procesních úkonů soudu. In: Právní fórum, ASPI, a.s., 2,2009
- Smolík, P: Nová právní úprava doručování. In: Právní fórum, Wolters Kluwer ČR, a.s., 6, 2009
- Zoulík, F., Dvořák, B.: K vývoji a perspektivám českého civilního procesu. In.: Právní fórum, ASPI, a.s., 1, 2009
- Winterová, A: Doručování soudních písemností jako jeden z problému spravedlnosti. In: Právní zpravodaj, C. H. Beck,1/2005
- Winterová, A: Nad perspektivami českého civilního procesu. In: Právní rozhledy, C. H. Beck, 19/ 2008

---

¹⁵ Rozhodnutí NS ČR sp.zn. 20 Cdo 496/2008 ze dne 17.2.2010

- rozhodnutí NS ČR: 30 Cdo 444/2004, 26 Cdo 1324/2008, 30 Cdo 1341/2007, 20 Cdo 1876/2007 dostupná na www.nsoud.cz
- rozhodnutí NSS ČR: 5Azs 13/2008, 1As 7/2010, 1As 24/2010 dostupná na www.nssoud.cz
- rozhodnutí ÚS ČR: II. ÚS 92/01, III. ÚS 1452/08, II. ÚS 1056/09, II. ÚS 323/07, IV.ÚS 687/06, IV. ÚS 281/04, IV.ÚS 707/2000, IV.ÚS 535/05 dostupná na <http://nalus.usoud.cz>
- rozhodnutí VS Praha 1 VSPH 807/2009-B-31 dostupno v databázi <http://kraken.slv.cz>

Contact – email

ingrid.kovarovakochova@osoud.olc.justice.cz